

Středověká latina – východiska

- klasická latina
(rétorské školy, později díla římských klasiků)
- křesťanská latina
- pozdní a lidová latina

Křesťanská latina

- lexikum:

nové výrazy pro nové reálie

1) přebírání slov

- hebrejská a aramejská slova

satanas, abbas, gehenna

- častěji však řecká

angelus, monasterium, episcopus, papa, presbyter,
diabolus, anathema, baptizare, diaconus

2) existující latinská slova v nových významech

fides, salus, caro, claustrum, poenitentia, scriptura

3) tvorba nových slov z existujících výrazů

purgo > purgatorium, caro > incarnatio

- syntax:

snaha co nejvíce se přiblížit řecké dikci (vliv překladů NZ z řečtiny:

Vetus Latina (versio Itala, versio Afra) – do 6. stol.

Vulgata (Hieronimus Stridonensis) – od 7. stol.

Vliv řečtiny vedl k některým posunům v syntaxi:

- podřadná souvětí nahrazována souřadnými
- uvolňují se striktní pravidla pro užívání konjunktivů
- ustupují infinitivní vazby, místo nich předmětné a podmětné věty se spojkami quod, quia, quoniam (nejčastěji s indikativem)

- v pozdní latině 2 protichůdné tendence:
archaizující X vulgarizující
- i u křesťanských autorů proto najdeme jazyk spisovný (Cyprianus, Tertullianus) i lidový (nápisy, Commodianus, *Peregrinatio Aetherie*)
- mnozí církevní otcové užívali obojího: Ambrosius, Hieronymus, Augustinus (spisovný v *De civitate Dei*, *Confessiones*; lidový v kázáních, ale i v některých dogmatických, exegetických a polemických spisech)

Křesťanská latina – typy

- kultovní latina
- liturgická
- kněžská
- sakrální

(církevní – lze chápat jako „křesťanskou“ i úžeji jako „kultovní“ latinu)